

2. Реформа митниці та зміни у світовій торгівлі / Юридична Газета. URL: <https://yur-gazeta.com/golovna/reforma-mitnici-ta-zmini-u-svitoviy-torgivli--pro-shcho-govorili-na-forumi-z-mitnogo-prava-.html>
3. Режим спільного транзиту (NCTS) / Державна митна служба України. URL: <https://customs.gov.ua/rezhim-spilnogo-tranzitu-ncts>.
4. Державна митна служба України. URL: <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/za-i-kvartal-2021-r-derzhmitsluzhba-vikonala-plan-nadkhodzhen-na-108-426>.

УДК 658.589:332.1(477)

Юркевич О.М.

*к. е. н., доцент кафедри
корпоративних фінансів і контролінгу
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

Стенічева І.Б.

*доктор філософії (PhD),
асистент кафедри економіки та підприємництва
Придніпровська державна академія будівництва і архітектури, м. Дніпро*

ЗАСТОСУВАННЯ КЛАСТЕРНОГО АНАЛІЗУ В ПОБУДОВІ ІННОВАЦІЙНОГО ПРОФІЛЮ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Розвиток науково-технологічного та інноваційного потенціалу регіонів є основним пріоритетним завданням регіональної політики, спрямованої на підвищення конкурентоспроможності регіонів. Тому важливого значення набувають дослідження пов'язані з розробкою методичної бази визначення рівня сформованості інноваційного простору регіонів країни. Попередні дослідження

довели, що спостерігається відносна неоднорідність регіонів за сформованістю інноваційного простору і тому постає завдання їх об'єднання в однорідні групи за певною ознакою. Таке групування дасть змогу розробляти різні заходи щодо регулювання інноваційної діяльності регіонів з різним інноваційним профілем. Для того, щоб наочно представити розподіл регіонів країни можна використати кластерний аналіз.

Кластерний аналіз (англ. Data clustering) – це задача розподілу заданої вибірки об'єктів (ситуацій) на підмножини, які називаються кластерами, так, щоб кожен кластер складався зі схожих об'єктів, а об'єкти різних кластерів істотно відрізнялися. Задача кластеризації потребує статистичної обробки, а також належить до широкого класу задач. Кластерний аналіз – це багатовимірна статистична процедура, що виконує збір даних, які містять інформацію про вибірку об'єктів, і потім впорядковує об'єкти в порівняно однорідні групи (кластери).

Кластер – група елементів, які характеризуються загальною властивістю; головна мета кластерного аналізу – знаходження груп схожих об'єктів у вибірці [12].

Для застосування кластерного аналізу слід, перш за все, впорядкувати досліджувані об'єкти і розташувати їх у певному порядку. У нашому випадку мова йде про регіони країни, які слід розташувати в порядку зменшення інтегрального рейтингу сформованості інноваційного простору. На основі отриманих даних можна побудувати дендрограму регіонів України за рівнем сформованості інноваційного простору (рис. 1).

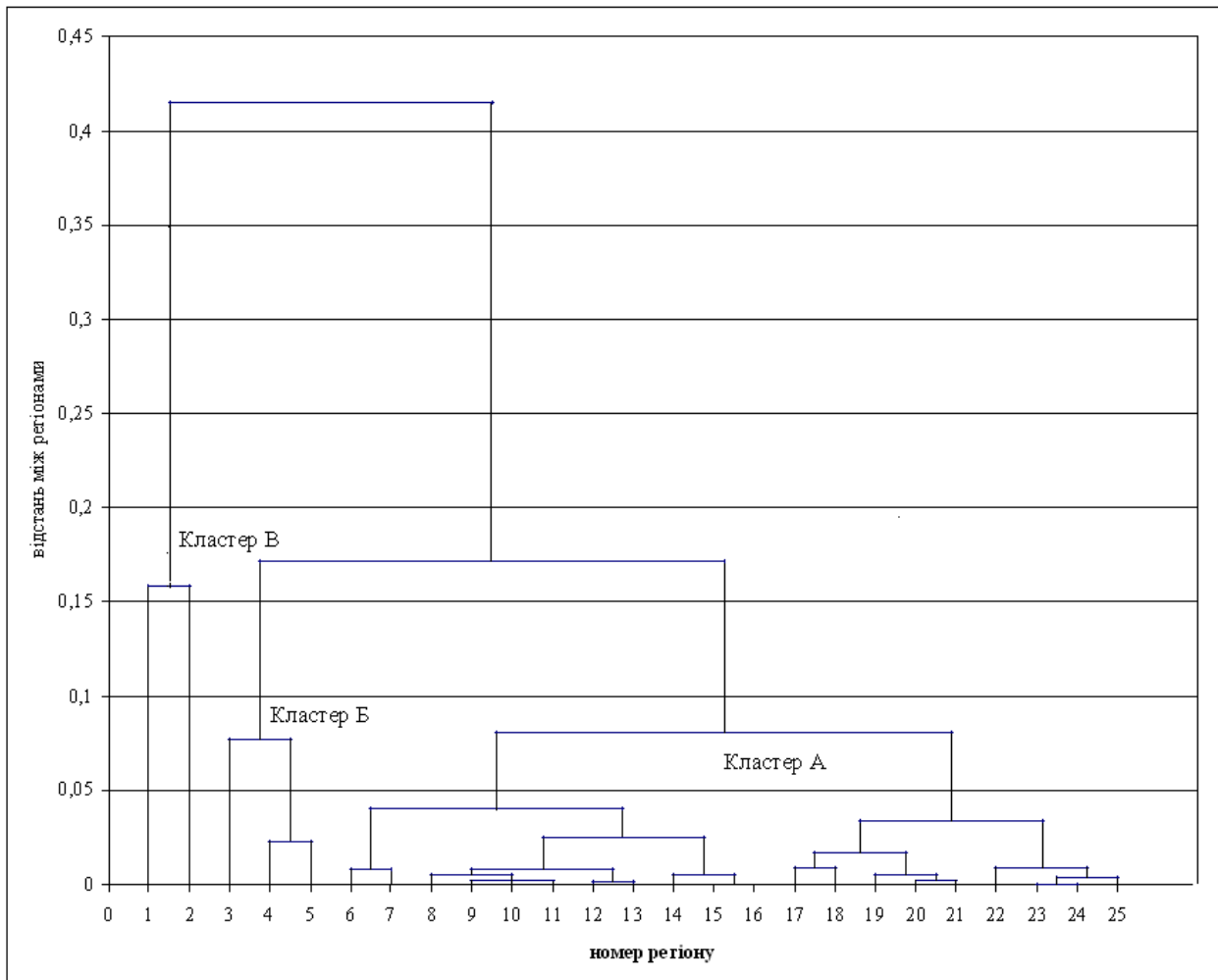

Рис. 1. Дендрограма регіонів країни за рівнем сформованості інноваційного простору

Джерело: складено авторами

Як видно з даних рисунку, всі регіони України за рівнем сформованості інноваційного простору можна розділити умовно на три кластери:

- кластер А включає абсолютну більшість регіонів країни та які характеризуються критичним рівнем сформованості інноваційного простору регіонів (Хмельницька, Луганська, Рівненська, Закарпатська, Чернівецька, Волинська, Чернігівська, Житомирська, Полтавська, Херсонська, Кіровоградська, Івано-Франківська, Вінницька, Миколаївська, Донецька, Черкаська, Одеська, Київська, Тернопільська, Сумська області);
- кластер Б включає регіони, які характеризуються допустимим рівнем сформованості інноваційного простору (Львівська, Дніпропетровська, Запорізька

області);

– кластер В включає регіони країни, які характеризуються достатнім та сприятливим рівнем сформованості інноваційного простору (Харківська область та м. Київ).

Зважаючи на те, що найбільш типовою є ситуація, за якої сформованість інноваційного простору регіону перебуває на критичному рівні, інноваційний профіль регіону доцільно будувати для регіону, що є типовим представником цього кластеру.

Для того, щоб визначити регіон, що є типовим представником кластеру А, необхідно:

- 1) визначити середнє значення інтегрального рейтингу сформованості інноваційного простору регіонів, що входять до його складу;
- 2) визначити квадратичне відхилення інтегрального рейтингу сформованості інноваційного простору кожного регіону, що входить до складу кластеру А, від середньої його величини;
- 3) впорядкувати регіони, що входять до кластеру А, розташувавши їх в порядку зменшення квадратичного відхилення та обрати регіон, для якого цей показник є найменшим. Саме цей регіон можна вважати типовим представником даного кластеру.

За результатами визначення типового представника кластеру з'ясовано, що найбільш типовим (репрезентативним) представником даного кластеру можна вважати саме Миколаївську область, адже її квадратичне відхилення інтегрального рейтингу сформованості інноваційного простору є мінімальним і складає лише 0,002 пункти. Саме для цього репрезентативного регіону слід збудувати інноваційний профіль регіону.

Як підсумок відзначимо, що застосування кластерного аналізу до оцінки формування інноваційного простору регіону допоможе згрупувати і унаочнити поділ регіонів, що є базисом для подальшої діагностики ситуації, визначенні

слабких та сильних сторін певних типів регіонів, можливих загроз і переваг формування інноваційного простору а також, побудові на цій основі інноваційного профілю регіонів України

Список використаних джерел:

1. Ильясов Ф. Н. Репрезентативность результатов опроса в маркетинговом исследовании / Ф. Н. Ильясов // Маркетинговые исследования в Украине. – 2016. – №5. – с. 48–53.

УДК 368.023.5

Юрчишена І.С.,

здобувач бакалаврського рівня,

IV курсу, ОПП «Фінанси»,

Науковий керівник: Кривошлик Т.Д.,

к.е.н., доцент, професор кафедри

банківської справи та страхування,

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

СТРАХОВІ ПОСЕРЕДНИКИ НА РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ

Ринок страхових послуг є однією із провідних ланок на сучасному етапі розвитку економіки, адже за його допомогою реалізується захист майнових інтересів як фізичних і юридичних осіб, так і держави у цілому. Він являє собою складну та інтегровану систему, яка складається з страховиків, споживачів страхових послуг, регулятора та страхових посередників. Останні відіграють досить важливу роль у формуванні та становленні ринку страхових послуг.

Страхові посередники здійснюють посередницьку діяльність щодо пошуку споживачів страхових послуг, укладання та виконання договорів страхування і перестрахування. Їхнє основне завдання полягає у сприянні укладенню договору